

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

15) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om forlængelse af visse overenskomster inden for den offentlige sygesikring.

(Lovforslag nr. L 59. Fremsat 4/12 79. Første behandling 6/12 79. Betænkning 17/12 79).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Ændringsforslagets, § 1, således ændret, og §§ 2 og 3 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

16) Anden behandling af:

Forslag til lov om begrænsning af lønstigninger, ændring af dyrtidsregulering m.v.

(Lovforslag nr. L 60. Fremsat 4/12 79. Første behandling 6/12 79. Betænkning 17/12 79).

Der var stillet 9 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der stillet 2 ændringsforslag af Mølgaard (DR) og Ib Christensen (DR) (se nedenfor).

Ændringsforslag

Af Mølgaard (DR) og Ib Christensen (DR):

Ny paragraf

1) Foran § 1 indsættes som ny paragraf:

»§ 01. Loven gælder for alle aftale- eller overenskomstområder, hvor de til kollektiv overenskomst- eller aftaleindgåelse bemyndigede instanser (kompetente forsamlinger, urafstemninger m.v.) har tilsluttet sig lovens ikrafttræden.«

§§ 1-13 bliver herefter §§ 2-14.

2) I § 12, der bliver § 13, indsættes efter datoen »den 31. december 1979« ordene: »eller senere på enkelte områder i henhold til § 01«.

Bemærkninger

Ændringsforslagene tilsigter, at arbejdsmarkedets selvbestemmelsesret respekteres i så vid udstrækning som muligt på det givne grundlag. Hvis hele lovforslaget har de gavnvirkninger for alle, som er fremhævet af regeringen, må der være udsigt til, at lovens ikrafttræden kan tiltrædes af de normalt overenskomstansvarlige – de direkte berørte parter. Der vil derved kunne skabes respekt blandt de berørte om de derefter gældende lønbestemmelser til gavn for arbejdsroen, produktiviteten og samfundsøkonomien. Forslagsstillerne finder i øvrigt, at en sådan tilslutning til lovforslaget fra de direkte berørte eller deres kompetente repræsentanter i overenskomstindgåelseshenseende er helt nødvendig.

Formanden:

Jeg skal her gøre opmærksom på, at arbejdsministeren har taget sit ændringsforslag nr. 4 i betænkningen tilbage. Ønsker nogen at optage dette ændringsforslag? (Ophold).

[Formanden]

Da det ikke er tilfældet, er ændringsforslaget bortfaldet.

Af arbejdsministeren er der derefter på blad nr. 252 stillet 2 ændringsforslag.

Disse ændringsforslag kan kun med tingets samtykke komme til behandling i dag, men hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg tingets samtykke hertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Ændringsforslag

Af arbejdsministeren:

Til § 5

1) I stk. 1 ændres ordet »forlængelseslovens« til: »lov nr. 129 af 29. marts 1979 om forlængelse af kollektive overenskomster og aftaler m.v.«.

Til § 6

2) Ordet »bestemmelserne« ændres til: »bestemmelsen«, og endvidere udgår »og § 4, stk. 1,« og », således at de giver den samme dækning som forudsat ved aftalen om eller fastsættelsen af de hidtil gældende sater«.

Bemærkninger

Til nr. 1-2

Ændringsforslagene er redaktionelle.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling

Kaj Poulsen (S):

Regeringen har siden valget og til fremlæggelse af denne helhedsplan forhandlet med de forskellige organisationer inden for erhvervslivet, og regeringen har indgået en social aftale, en social kontrakt, med de samlede lønmodtagerorganisationer for at gennemføre en nødvendig og en overordentlig stram økonomisk politik. Denne sociale kontrakt ønsker socialdemokratiet naturligvis ikke at bryde, men folketingets borgerlige partier har ikke ønsket at tage imod dette tilbud fra lønmodtagernes organisationer, og

derfor skal folketinget nu tage stilling til en svagere, men ikke svag løsning. Socialdemokratiet kan på grund af den sociale balance i den nye plan tilslutte sig arbejdsministerens ændringsforslag.

Vi fik et tilbud fra de samlede lønmodtagerorganisationer. Hvilket tilbud har folketinget fået fra Dansk Arbejdsgiverforening for at løse de økonomiske problemer? Hvilket tilbud har Industrirådet givet for at løse de økonomiske problemer? Og hvilket tilbud har landbruget givet for at klare krisens problemer? Ikke noget som helst har disse organisationer overhovedet tænkt på at yde, når dette samfunds problemer skulle løses.

De eneste, der indtil nu har givet, er altså lønmodtagernes samlede organisationer, som har givet et generøst tilbud, som folketinget har nægtet at tage imod. Hvis man kender disse lønsystemer, som organisationerne havde tilbudt at sætte ud af kraft, vil man vide, at der kort og godt var tale om, at disse organisationers tilbud var et tilbud om at afgive deres hjerteblood.

Men de borgerlige partier har altså ikke villet tage imod et sådant tilbud. De har valgt at følge formanden for Dansk Arbejdsgiverforenings sure opstød, da han tillod sig at kalde regeringens helhedsplan for blålys, da regeringens forslag om at fjerne det bevægelige lønsystem, om at fjerne taktreguleringer, blev forelagt her i folketinget. De borgerlige partier har, godt Suffolket af hr. Jens Thorsens blåøjede og enøjede og brovtende råd, afvist et sådant tilbud.

På denne baggrund forstår man godt metalformanden Georg Poulsens udtalelser om, at nu skal Jens Thorsen og Dansk Arbejdsgiverforening få liberalisme. Jeg skal dog på socialdemokratiets vegne anbefale besindighed og tilbageholdenhed hos disse lønmodtagere, men man forstår til fulde forargelsen i hr. Georg Poulsens udtalelser.

Og hvad er det så, de borgerlige partier har at stille op over for de økonomiske problemer og over for den løsning, regeringen nu foreslår i stedet for den oprindelige helhedsløsning, som de samme borgerlige partier også har haft den frihed at kalde for svag? Ja, vi kan jo tage det, partierne gik til valg på, og se på den udtalelse, som hr. Poul Schlüter udsendte kort før valget, om, hvad det var for en politik, der skulle klare disse økonomiske problemer, vi står i, godt supple-

[Kaj Poulsen]

ret af partiet venstre og øvrige borgerlige partier.

Det drejede sig om et lønstop, altså ikke et stop, der var stærkere end det, regeringen havde foreslået. Det drejede sig om at fjerne 4 dyrtidsportioner, men med en kompensati-on over skattevejen, som ville betyde et tab for staten på 3,6 mia kr. på de offentlige finanser. Det drejede sig om at ændre på regu-leringen af dagpengesatserne og til sidst et forslag identisk med det, man nu har udtalt betænkelighed ved om man skulle stemme for, nemlig at tage olieprisstigningerne ud af pristallet.

En sådan politik har man altså set det konservative folkeparti og de borgerlige par-tier gå til valg på og foregøgle befolkningen, at det ville give 75.000 flere beskæftigede, at det ville give en forbedring af betalingsba-lancen på 6 mia kr. årligt. Det er det, de bor-gerlige partier forsøger at sætte op imod den plan, som regeringen kom med, en plan, som de samlede lønmodtagerorganisationer havde tilsluttet sig, en plan, hvor vi kunne være kommet i gang med en ny økonomisk poli-tik. Men nu er den faldet til jorden, og vi må tage stilling til det, regeringen her foreslår.

Vi frygter fra socialdemokratiets side, at denne negative holdning fra de borgerlige partiets side over for disse tilbud fra løn-modtagerorganisationerne vil betyde, at der skal gennemføres betydelige stramminger på det økonomiske område senere. Vi kender de områder, der skal strammes på, og disse om-råder vil bestemt ikke hjælpe på Danmarks konkurrenceevne over for udlandet. Derfor er det en betydelig chance, folketinget her har taget ved at sige nej til dette tilbud fra de faglige organisationer.

Jeg skal herefter kort sige, at vi kan tilslu-te os de ændringsforslag, som regeringen har stillet. Vi vil sørge for at opretholde den soci-ale balance i regeringens plan ved at fjerne §§ 1-3, således at taktreguleringssystemet og det bevægelige lønsystem igen kan komme til at fungere. Alt andet - de konservative og venstre har meddelt, at de vil opretholde dem - vil være et socialt bedrag over for de lønmodtagere, der har vist sig at ville yde i den økonomiske krise, vi står i, yde for at hjælpe landet på en bedre økonomisk fod end i dag, et tilbud, som man har haft den flothed at sige nej til.

Enggaard (V):

Det var dog en gevaldig tale, vi hørte fra hr. Kaj Poulsens side nu, der kastede en lang række stærkt politiske argumenter ind i en debat om et forslag fra arbejdsministeren og den behandling, det har fået i udvalget, og de ændringsforslag, som er stillet. Det var ligesom hr. Kaj Poulsen forudså, at der var et større politisk opgør forude.

Jeg skal helt afstå fra at gå ind i en dis-kussion af den karakter, men prøve at sige noget om det forslag, som arbejdsministeren har fremsat, og de forandringer, det er un-dergået. For det er jo unægtelig et meget ændret forslag, der nu bliver forelagt fra ar-bejdsministerens side. De egentligt operative bestemmelser om det bevægelige lønsystem, om taktregulering, om efterregulering for de offentligt ansatte osv. og de konsekvenser, som var knyttet hertil i forslaget sidste para-graffer, er jo taget ud ved et forslag fra ar-bejdsministeren eller forventes at blive det ved den senere afstemning her i aften. Der er jo ikke mange bestemmelser tilbage i forsla-get, hvis det går efter forventning, og så øns-ker arbejdsministeren jo herudover, at det, der stod tilbage, skal have en ny formulering, så man kan næsten sige, at det er et nyt for-slag, der skal til behandling.

Tilbage er blevet garantilønforhøjelserne og de modsvarende bestemmelser om dyrtidsreguleringen, altså et forslag, der er skrælet ganske kraftigt ned i forhold til det forslag, der blev forelagt her ved første be-handling, og om hvilket jeg dengang på ven-stres vegne udtalte, at det fremsatte lovfor-slag ikke ville kunne løse den økonomiske opgave, landet står over for. Det nu nedbar-berede forslag er derfor endnu længere fra at kunne kaldes tilfredsstillende.

Som betaling for at slippe beslutningsfor-slag nr. B 12 har man ladet det gå ud over bl. a. denne lovs effekt. Herved bliver beta-lingsbalancen dårligere, end den ville være blevet, ledigheden bliver højere og landets konkurrenceevne yderligere svækket. En for-ventet lønfremgang på ca. 10 pct. fra 1979 til 1980 i stedet for 7 pct. er jo også et tal, der er til at tage og føle på.

Det viser os med stor klarhed, at den øko-nomiske kurs ikke rettes op gennem dette og de tilknyttede forslag. Vi vil om få måneder blive mødt med andre forslag fra regeringens

[Enggaard]

side for yderligere at øve indflydelse på den økonomiske udvikling, og det vil efter min opfattelse blive forslag, som er ret så ubehagelige.

Venstre beklager, at det særlige problem om de 18-21-årige, som blev rejst fra radikal side ved første behandling, ikke har kunnet finde en tilfredsstillende løsning i udvalget. Vi noterede os det med glæde og med nogen forventning, da man fra radikal side tog initiativet i dette spørgsmål ved første behandling, og jeg skal gentage, at man altid vil kunne finde venstre i et positivt arbejde for at prøve at sikre netop denne aldersgruppes beskæftigelsesmuligheder igennem en hensigtsmæssig udvikling og udformning af dens lønsystem. Jeg tror også, som jeg sagde ved første behandling, at dette i særlig grad har betydning i forbindelse med de projekter vedrørende beskæftigelsen, som gennemføres i kommuner og amtskommuner i disse år.

Venstre har sammen med det konservative folkeparti stillet ændringsforslag om sanktionsbestemmelser og kontrolmuligheder i loven. Vi har stillet ændringsforslagene i forhold til det oprindelige forslag - vi kan jo ikke gøre andet teknisk set - og har gerne ønsket at give udtryk for, hvordan vi havde set loven udformet, hvis vi havde mulighed for det. Selv om sanktioner i nogen grad mister deres betydning, når arbejdsministeren foreslår, at det meste af lovens indhold udgår, mener vi det alligevel rigtigt at give udtryk for, hvordan det principielt havde været rigtigt at udforme loven.

Tiden under det midlertidige stop har efter venstres mening klart vist, at en begrænsning af lønstigninger uden sanktions- og kontrolmuligheder er en illusion. Eksemplet fra dagbladet Information, som vi drøftede ved første behandling, og andre eksempler, f. eks. fra den grafiske branche, har jo bekræftet de udsagn, som visse faglige organisationer allerede meddelte under foretræde i udvalget, nemlig at de ville udvise opfindsomhed og øve pres og sikre sig uændrede stigninger trods loven. Jeg skal derfor anbefale, at man stemmer for de ændringsforslag, som er stillet af venstre og det konservative folkeparti.

Jeg skal anbefale, at man stemmer imod de af arbejdsministeren stillede ændringsforslag, som efter min opfattelse forringer loven, og at man stemmer imod de af fremskridtspartiet og retsforbundet stillede æn-

dringsforslag. Begge partier ønsker efter min opfattelse en lønpolitik hen, hvor peberet gror, men det er ikke venstres opfattelse, at dette er opgaven. Vi havde gerne ønsket en stærkere lønpolitik, et kraftigere bidrag til den økonomiske sanering ad denne vej, og derfor må vi stemme imod de ændringsforslag, der stilles af fremskridtspartiet og retsforbundet.

Grethe Fenger Møller (KF):

Det konservative folkeparti medvirkede i november måned til gennemførelsen af det midlertidige forslag om lønstop. Vi gav under førstebehandlingen af forslag nr. L 60 udtryk for vores forståelse for, at der indførtes et lønstop, og at der blev foretaget ændringer i dyrtidsreguleringen. Det var bl. a. noget, vi var gået til valg på, nemlig et totalt lønstop for resten af overenskomstperioden og ændringer i dyrtidsreguleringen.

Men vi gav også ved første behandling udtryk for skepsis over for, om det af regeringen fremsatte forslag ville være tilstrækkeligt til at løse de problemer, som det tilsigtede at løse. Vi rejste spørgsmålet om, hvordan det ville gå med lønudviklingen, og dér sagde regeringen jo, at den regnede med, at hvis forslag nr. L 60 blev gennemført, så ville man kunne begrænse lønudviklingen til 7 pct. Jeg satte spørgsmålstegn ved, om det kunne være rigtigt. Jeg mente, at det ville gå værre, og jeg satte spørgsmålstegn ved, hvordan det ville gå med balancen mellem de forskellige grupper, nemlig dem, der var omfattet af stive lønsystemer, og dem, der var omfattet af muligheden for lønglidning.

Der er under udvalgsbehandlingen kommet en lang række ændringsforslag til forslag nr. L 60, og de væsentligste er jo kommet fra regeringens side. De ændringsforslag, der er kommet fra regeringens side, er både til at le og græde over, men mest til at græde over, for det, man altså har gjort nu, det er, man har taget alle lønstopbestemmelserne ud af forslaget, og tilbage bliver alene ændringerne i dyrtidsreguleringen. Så vil man kunne sige: ja men det er da også væsentligt, at vi foretager denne ændring i dyrtidsreguleringen. Ja, det synes jeg også det er. Jeg synes bare ikke, at det er tilstrækkeligt. Nu er der frit slag for lønudviklingen. Regeringen siger selv, at den nu regner med en lønudvikling på 9-10 pct.,

[Grethe Fenger Møller]

men jeg vil vove den påstand, at det kan ikke holde. Der vil blive tale om en lønudvikling, der er væsentlig større.

Det, regeringens forslag også gør, det er, at det tilgodeser de lønmodtagergrupper, der har mulighed for lønglidning, mens de grupper, der er aflønnet efter stive lønssystemer, uanset hvor i systemet de i øvrigt befinder sig, hvad enten det er tjenestemænd, funktionærer eller kvindelige arbejdere, igen vil blive ramt. Og så har vi været med til at ramme en del af den kvindelige arbejdskraft, som arbejdsministeren jo ellers elsker at gøre så meget for.

Hvad er så regeringens begrundelse for at komme med disse ændringsforslag? Ja, det fremgår af bemærkningerne i betænkningen, at det ikke har vist sig parlamentarisk muligt fuldt ud at gennemføre regeringens helhedsplan, hvilket har været en afgørende forudsætning for det ved nærværende lovforslag foreslåede indgreb i retten til at indgå aftaler om lønstigninger i en periode. Ja vel, det kan man jo kun forstå således, at det, der er sket, er, at regeringen har måttet tage en del af forslag nr. B 12, forslaget om overskudsdeling, af bordet, og derfor har det heller ikke været muligt for regeringen at gå ind for opretholdelse af lønstoppet. Det vil sige, at ØD har været en forudsætning for, at man ville gå ind for lønstoppet.

Jeg mener, at dette er helt forkert. Jeg mener, at en fornuftig indkomstpølitik bærer frugten i sig selv. Formålet med en indkomstpølitik er at skabe bedre konkurrencevilkår, at skaffe flere arbejdspladser, og det mener jeg er udtryk for en større form for solidaritet på arbejdsmarkedet end at tale om, at man eventuelt skal dele et overskud, som der måske overhovedet ikke er tale om, eller som måske overhovedet ikke eksisterer.

Jeg mener, at regeringen ved fremsættelsen af disse ændringsforslag har efterladt befolkningen og folketetinget i en tilstand af håbløshed og rådvildhed. Jeg tror, at den danske befolkning er ved at forstå den økonomiske krises omfang. Jeg tror også, at den danske befolkning er villig til at bære byrder for at vi kan få løst den økonomiske krise. Men den danske befolkning er ikke villig til endnu en gang at blive gjort til grin, at blive holdt for nar, at skulle medvirke til eller se på, at vi gennemfører noget, vi kalder for en helhedsløsning og en pakkelsesløsning, og hvor

man allerede nu taler om, at det jo ikke kan holde, vi må allerede i løbet af 5-6 måneder foretage nye indgreb. Jeg tror, at det svækker vores folkestyre at lægge op til det helt store med helhedsløsning og pakkelsesløsning, og så virker det altså endnu en gang ikke, befolkningen er gjort til grin.

Efter førstebehandling af regeringens pakkelsesløsning ønskede det konservative folkeparti at gå aktivt ind i de drøftelser, der skulle være, fordi vi erkender krisen, og vi erkender også, at der må gøres noget på forskellige områder. Vi kom under de forhandlinger, der var med regeringen, med et udspil til vores forhandlingsløsning, som statsministeren betegnede som konstruktivt. Men regeringen har ikke ønsket at benytte sig af dette tilbud fra det konservative folkeparti. Man har ikke ønsket efter dette tidspunkt at forhandle med det konservative folkeparti.

Nu ender vi med noget, der er utilstrækkeligt, og nu prøver man på at sige fra regeringens og fra socialdemokratiets side, at det er de borgerlige partier, der er skyld i dette, fordi de borgerlige partier ikke har villet forhandle med socialdemokratiet, og fordi de borgerlige partier ikke har vist sig handlekraftige. Men det, der virkelig er sagen, det er, at det er regeringen og socialdemokratiet, der ikke har vist sig handlekraftige.

Hr. Kaj Poulsen sagde i sin ordførertale for lidt siden, at vi kunne være kommet langt med en konstruktiv politik, hvis bare de borgerlige partier havde villet. Hr. Kaj Poulsen forsøger at lægge ansvaret for regeringens og socialdemokratiets fejlslagne politik over på de borgerlige partier. Tror hr. Kaj Poulsen virkelig, at gennemførelsen af forslag nr. B 12 i sin helhed ville have styrket det danske samfunds konkurrenceevne? Hvad er det for noget at sige? Hr. Kaj Poulsen forsøger i stedet for at lægge tågeslør over den fejlslagne politik, som socialdemokratiet har ønsket at føre. Det er jo ikke de borgerlige partier, der ikke har villet forhandle her, det er jo regeringen, der selv er kommet med ændringsforslag til lønstoppet. Det er ikke noget, vi har ønsket os, det er noget, regeringen har gjort frivilligt.

Jeg synes, det er ganske utilfredsstillende, det er ganske utilstrækkeligt, at man nu igen skal til at halte videre på denne måde. Vi kan ikke være dette bekendt over for vores folkestyre.

Lawaetz (FP):

Ved afstemningerne i dagens løb har der ligesom tegnet sig en slags front. Det har nok skiftet lidt med afstemningerne, men alligevel har der ligesom været en linje. Man kan måske sige det sådan, at vi har stemt sammen med konservative og venstre, vi har stemt sammen med CD osv., og de har stemt for en del af vores ændringsforslag. Men det er nok sådan, at har der været en form for front, så går den i stykker på forslag nr. L 60. Og det beviser heldigvis, at fremskridtspartiet har sin helt selvstændige måde at tænke på.

Når hr. Enggaard ønsker lønpolitik hen, hvor peberet gror, så vil jeg gerne sige, at fremskridtspartiet ønsker et samfund, der er så sundt, at der ikke er brug for nogen lønpolitik. Den ønsker vi sådan set hen, hvor glade mennesker bor, hvis vi skal blive i det fine sprog.

En af ulykkerne ved hele dette er vel egentlig, at regeringen og socialdemokratiet har talt om en helhedsplan. Jeg kan godt se, at det har givet en masse besvær. Det ville have været nemmere, om man havde drøftet det lovforslag for lovforslag og selvstændigt havde taget stilling til det. Allerede nu kommer mange i forlegenhed og selvfølgelig ikke mindst forslagsstillerne, for man har fra statsministerens side oprindeligt opstillet en målsætning: man skulle have en vis skattepolitisk stramning, som vi har oplevet det gennem en række lovforslag. Vi skulle for alt i verden have en social balance, og vi skulle have en indkomstpolitik, og endelig skulle vi have en erhvervsvenlig politik, og det ville normalt betyde en politik, der sparer på omkostningsstigninger og giver skattelettelse. Det sidste har vi endnu ikke kunnet få øje på. Hvad er der nemlig ved at ske? Gassen er gået af ballonen.

Man kan sige, at man er ved at få tårer i øjnene, når hr. Kaj Poulsen – det er muligt, han er gået udenfor, jeg kan ellers så godt lide at tale til ham – taler om alt det, som lønmodtagerne har tilbudt, og hvad har de fået til gengæld? Hvad er det egentlig, hr. Kaj Poulsen – jeg ved ikke, hvor han er – forlanger, at alle de andre organisationer skulle tilbyde? Foreløbig kan vi kun se, at vi kommer til at acceptere en række nye skatter, der vil betyde mindre investeringslyst, og

det, der er tilbage af den såkaldte indkomstpolitik, kan efterhånden ligge på et lille sted.

Da man begyndte at tale om løntilbageholdenhed, sagde man, at det ville ende på 7 pct., men efter at man efterhånden har taget det halve af det ud, må man beklageligvis regne med en stigning på 10 pct. Det vil sige, at indkomstpolitikken har vanskeligt ved at give et positivt konkurrenceresultat. Noget af det, man er sikker på, er, at man får en højere garantiløn, og dér viser erfaringen desværre, at den betyder et pres opad. Det, der er mest trist, er, at vi igen vil få at se, at man har svært ved at få de 18–20 årige i arbejde til en ny og højere garantiløn.

For at blive ved det rørende, så sagde hr. Thomas Nielsen i går til bladene, at hver dansk arbejder forærer arbejdsgiverne 37.000 kr. pr. år. Det forekommer mig en noget ulogisk måde at tænke. . . . undskyld, 3.700 kr., der kom et nul for meget med, det er, fordi vi har vænnet os til at regne med milliarder, jeg skal helt ned på 3.700 kr. i gave fra hver dansk arbejder til arbejdsgiverne pr. år. Det er ved nærmere eftertanke noget af det mest ulogiske, jeg længe har hørt. Bilder man sig virkelig ind, at arbejdsgivere og erhvervsvirksomheder kan putte de penge i lommen i den fantastisk hårde konkurrencesituation, vi er i? Hvis vi ikke var i en hård konkurrencesituation, hvorfor i alverdens riger og lande står vi så her og snakker til langt ud på aftenen om forbedringer og helhedsløsninger?

Vi er i en fantastisk hård konkurrencesituation, og det, vi leder efter, er en måde at komme ud af den på. Selv om man har måttet høre på det mange gange, så får man det nu for 117. gang: aldrig er det vel bevist mere klart, trods alle andre forsøg på samtidig at give en prisnedsættelse og en bedre konkurrenceevne og at holde reallønnen, at lønningen eksisterer i fremskridtspartiets forslag om skattebesparelser. Det er aldrig blevet klarere bevist end nu. Jeg forlanger ikke, at vi skal blive enige, men med tiden bliver vi enige om noget af det. Vi hørte hr. Ellemann-Jensen i dag – han er også gået hjem – tale om skattelettelse, nærme sig skattelettelse. Det konservative folkeparti har nærmet sig skattelettelse. Man vil komme til at tale om det engang, simpelt hen fordi vi er kørt så fast, som vi er. Det skal jeg ikke stå og brede mig om, for det ved vi alle sammen, men vi vil komme til at tale om det før

[Lawaetz]

eller senere, og fremskridtspartiet bliver ved og bliver ved at fortælle, hvad løsningen er. Enten man er træt af at høre på det eller ej, så vil man blive nødt til det.

Det, man er ved at lave, er noget tilsyneladende ulogisk, noget der bider sig selv i halen, vi kommer ikke ud af stedet, og det er det, vi er mest kedede af. Hvis man kan få så meget idealisme gravet frem, at det, man diskuterer nu, er Danmarks økonomi i den kommende tid, at menneskene befinder sig godt, så taler vi om noget forkert, noget der ingenting giver.

Når fronten sprænges, så er det de steder, hvor vi er uenige. Fremskridtspartiet er nemlig modsat andre partier – man beskylder os så tit for at være mere end borgerlige, det er vi ikke – modstandere af, at man piller ved dyrtidstillægget, for vi ser sådan på det, at det er i og for sig den eneste sikkerhedsventil, den ganske almindelige mand har, den mand eller kvinde, der ikke har nogen mulighed for at skaffe sig anden form for lønforhøjelse. Det vil sige, at det er det eneste solidariske – det er et udtryk, jeg har lært her inden for de sidste 14 dage, hvis jeg ikke har kunnet det før, for det hører jeg jo hver dag – sikkerhedsnet, den ganske almindelige mand har. Men hvorfor angriber man dyrtidsportionerne? Det gør man, fordi man er i så vanskelig en situation, at man må finde på et eller andet, og det er altså en af de løsninger, som vores store arbejderparti byder sine folk.

Der er stillet nogle ændringsforslag, og dér kan vi da, hvis der overhovedet er noget, man kan glæde regeringen og socialdemokratiet med, sige, at der er noget af det, vi kan støtte. Men jeg vil gerne fremhæve vores eget ændringsforslag. Det går ud på, at vi foreslår et devalueringstillæg på 4 pct., simpelt hen en form for retfærdighed over for dem, der har deres indtægt uden for Danmarks grænser. Man får væsentlig større udgifter, opholdsudgifter osv., hvis man er ude at monte, hvad jeg f.eks. kender fra min egen branche. Det forslag vil vi gerne anbefale. I øvrigt kan vi tiltræde en række af de ændringsforslag, arbejdsministeren har stillet.

Så mærkeligt kan det altså falde ud, at man kan blive enige om sådanne ting, men at man er totalt uenige om, hvordan man hurtigst når et bedre resultat.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg skal starte med at sige, at i socialistisk folkeparti er vi naturligvis tilfredse med, at de første paragraffer går ud. Det er dem, der omhandler taktreguleringen og løfteparagraffen. Vi kan kun beklage, at resten ikke også er taget tilbage. Så vi kan naturligvis støtte, at disse paragraffer går ud.

Jeg skal sige til hr. Lawaetz, som har stillet ændringsforslag nr. 3, at det ser ud, som om det er en slags fælleskurs, der her er lagt med nogle sømænd. Vi kan naturligvis ikke stemme for det, og det ud fra den betragtning, at vi synes, det er overenskomststof.

Så skal jeg sige til det ændringsforslag, der er stillet af venstre, at vi naturligvis ikke kan stemme for, at man nu skal til at kriminalisere dette at få en lønforhøjelse, så det må vi stemme imod.

Jeg skal lige påpege en fejl, der er i det sidste ændringsforslag i betænkningen. Der står, at jeg skulle have tilsluttet mig ændringerne af §§ 11–13. Det har jeg naturligvis ikke, det er en fejl.

Jeg skal sige til retsforbundet, at vi ikke kan stemme for deres ændringsforslag, idet vi går ind for helt frie forhandlinger mellem arbejdsgiverne og fagbevægelsen. Når de er nået til et resultat, skal der ikke gribes ind med lovgivning herindefra, som så skal sendes ud til urafstemning. Det kan vi ikke gå med til.

Det, der er tilbage af dette lovforslag, når ændringsforslagene er stemt igennem, er så det virkelige asociale: dyrtidsreguleringen, som er det eneste værn, de dårligst stillede og de lavest lønnede på arbejdsmarkedet har at stille op mod prisstigningerne, udhules nu ganske betydeligt. Ikke mindst kvinderne må nu se i øjnene, at de virkelig skal bære krisens byrder. Det er jo, hvad der kommer ud af det, når LO accepterer at gå med til denne slags lønindgreb. Det må blive virkelig svært for fru Ruth Løjbert at forklare sine medlemmer. Jeg vil også godt anbefale socialdemokraterne at læse det udmærkede indlæg, som John Mølgaard har i Information i dag, hvor han påpeger, at det netop er SiDs medlemmer, der kommer til at betale dette.

Men som sagt er det jo den situation, der kan opstå, når man begiver sig ud i den politik at lave lønlov i folketinget og love mere, end man kan holde, der er ikke dækning for

[Lilli Gyldenkilde]

det, og det burde man lære af. Det er en gal politik, hvilket vi har sagt hele tiden i SF, og tiden er jo da ikke forpasset til, at både socialdemokratiet og LO kan begynde at sadle om og lave en anden politik, således at de hegnspele, som man snakkede så meget om på LOs kongres, virkelig kan begynde at flyttes. Det er sådan noget som, at vi skal have en ordentlig skattereform, en virkelig fradragsreform og en værdistigningsafgift. Jeg kan i øvrigt henvise til SFs beslutningsforslag om en krisepolitik på lønmodtagernes præmisser. Det er den vej, vi skal, i stedet for at gå videre ad denne gale vej.

Jeg skal også lige sige, at der har været talt så meget om befolkningens retsbevidsthed og retsopfattelse i dag i forbindelse med skattelovene. Det undrer mig, at et af de partier, som har talt mest om det, er med til at stille forslag om, at man på den ene side laver overenskomster ude på arbejdsmarkedet, som vi på den anden side ødelægger herinde ved at lave overenskomstlove for, og så kommer man endda fra disse partiers side med forslag om, at nu skal overtrædelser kriminaliseres. Det er i hvert fald heller ikke godt for retsbevidstheden.

Vi er imod lovforslaget og agter at stemme imod ved tredje behandling.

Bolvig (RV):

En af de vigtigste grundpiller i regeringens såkaldte helhedsplan var forslaget om begrænsning af lønstigninger, en opfattelse, som jeg har fælles med statsministeren, der i debatten den 5. december sagde, at planen var udtryk for en kæmpeindsats, og at vi ville styre i afgrunden, hvis den ikke gennemføres. Det er det hidtil største initiativ i retning af at dæmpe omkostningsstigningerne i erhvervslivet på det lønmæssige område, sagde statsministeren og fortsatte: det er ikke nok, men dog nok til at vende udviklingen.

På den baggrund vil jeg gerne udtrykke min beklagelse over, at regeringen i lovforslaget nu frafalder ønskerne om at begrænse lønstigningerne. Som årsag angiver regeringen de forgæves forsøg på at få gennemført en central kollektiv fond. Det forekommer mig at være en helt urimelig reaktion, når regeringen ved, at man kunne få gennemført en obligatorisk overskudsdeling, der ville have forbedret virksomhedernes indtjening

og vigtigere: styrke de ansattes interesse og engagement i virksomhedernes trivsel.

I konsekvens heraf vil det radikale venstre stemme imod arbejdsministerens ændringsforslag ud fra ønsket om at fastholde regeringens oprindelige forslag. Dette forslag ville have forbedret vor konkurrenceevne meget betydeligt til fordel for beskæftigelse og betalingsbalance. Vi kunne og vi kan støtte det oprindelige forslag, selv om vi finder, at der er blevet begået uretfærdigheder over for grupper af privat ansatte.

Det er forunderligt, at samtidig med at socialdemokratiet springer fra, hvad de kaldte den eneste forsvarlige løsning, så bakker venstre og de konservative pludselig det oprindelige forslags lønbestemmelser op, selv om det efter partiernes opfattelse først på måneden stort set var uden virkning.

Det radikale venstre kan ikke stemme for det af fremskridtspartiet stillede ændringsforslag, nr. 3, eller for VKs ændringsforslag om indførelse af kontrol- og straffebestemmelser.

Jeg beklager, at det heller ikke denne gang har været muligt at få gennemdrøftet det af mig under første behandling omtalte problem, nemlig hvorvidt vi gennem forøgelsen af garantibetalingen for de unge ikke i virkeligheden kaster dem ud i ledighed. Jeg tror, at vi i løbet af vinteren bør undersøge, om vi ikke burde indføre en slags introduktionsløn for de unge, der helt uden erfaring melder sig på arbejdsmarkedet i hård konkurrence med ældre og mere erfarne.

Jeg vil gerne sige tak til hr. Enggaard for de venlige bemærkninger, der gav udtryk for et samarbejde om en løsning af dette spørgsmål.

Flere ministre kalder stadig rækken af lovforslag for en helhedsplan. Efter at man har fjernet lønbegrænsninger især for de heldigst stillede og mulighederne for at få gennemført en udbyttedelingsordning på de enkelte virksomheder, er denne helhedsplan stærkt amputeret, ja, nærmest reduceret til et ordinært augustforlig. Regeringen burde gemme det forpligtende navn helhedsplan, til vi om meget få måneder tvinges til nye, meget omfattende indgreb.

Mimi Jakobsen (CD):

Af hensyn til det fremskredne tidspunkt og medlemmernes velvære vil det nok være

[Mimi Jakobsen]

rimeligt, at man begrænser sig til telegramstil, og det skal jeg gøre, når jeg gør rede for centrum-demokraternes holdning til de stillede ændringsforslag.

CD vil stemme for de tekniske ændringer, der ligger i ændringsforslagene nr. 1 og 9. Vi ville have stemt for ændringsforslag nr. 4, der opretholder forslaget om dyrtidsportionerne. Der er kommet en ny udformning, og også den kan vi tilslutte os, indholdet er jo det samme.

Vi vil endvidere stemme for ændringsforslag nr. 6, som går ud på, at § 8 udgår. I § 8 er der tale om indgåelse af nye overenskomster på områder, der ikke hidtil har været dækket. Vi har i forbindelse med stoplovene allerede været uenige med arbejdsministeren om dette punkt, fordi vi er bange for, at der kan ske nogle lønforhøjelser ud over de overenskomster, der gælder for tilsvarende.

Med hensyn til ændringsforslag nr. 8, som er stillet af venstre og konservative, om sanktioner i forbindelse med overtrædelse, må man vel sige, at det kun kan opretholdes, hvis §§ 1-3 bibeholdes i den nuværende form. Men gør de det, så vil CD stemme for ændringsforslaget om sanktioner, idet vi finder et lønstop ganske illusorisk uden en sanktionsbestemmelse. Jeg kan sige, at CD - så kan man kalde det kosmetik - havde ønsket at anvende udtrykket »bod« i stedet for »bøde«. Vi ønsker ikke en kriminalisering, men det må være rimeligt, at de, der uretmæssigt har opnået en økonomisk fordel, bliver idømt en økonomisk bod. Vi vil altså tilslutte os ændringsforslag nr. 8.

Vi vil stemme imod ændringsforslag nr. 2, 5 og 7, stillet af ministeren. Vi betragter ligesom de foregående ordførere disse ændringsforslag som en klar forringelse og en beklagelig svækkelse af lovforslaget. Jeg er ganske uenig med hr. Kaj Poulsen i, at organisationerne ikke har villet bidrage til de bestræbelser, regeringen var i gang med. Jo, det har de villet, men at de ikke ubetinget har villet sælge sig selv til en central fond, kan man ikke fortænke organisationerne i.

Jeg er ganske enig med fru Grethe Fenger Møller i, at befolkningen har fornemmet, at nu må der strammes til, og jeg tror også som fru Grethe Fenger Møller, at befolkningen er klar over, at man ikke kan opretholde levestandarden uændret, i hvert fald ikke stig-

ningstakten. Derfor havde man været klar til at acceptere det oprindelige lovforslag, som det forelå fra regeringen. Vi vil derfor stemme for, at de oprindelige paragraffer bliver bibeholdt.

Vi vil stemme imod de af retsforbundet stillede ændringsforslag uden for betænkningen.

Tyroll (VS):

Jeg skal først sige til hr. Kaj Poulsen, at der er da rigtigt, at der er tale om et meget generøst tilbud her. Jeg tror også, de fleste borgere ville opfatte det, der har været lagt frem, som et meget, meget generøst tilbud, den socialdemokratiske regering i første omgang er kommet med og så selvfølgelig har forsøgt at få en opbakning bag i fagbevægelsen.

Jeg vil sætte et stort spørgsmåltegn ved, om der er noget rigtigt i det, hr. Kaj Poulsen sagde om, at der var tilslutning til denne generøsitet fra fagbevægelsens side. I hvert fald har vi hørt fra de deputationer, der har været til stede i arbejdsmarkedsudvalget, at det, der har været foretaget i LO, er, at man på et formandsmøde har foretaget en teknisk gennemgang. Denne tekniske gennemgang af de generøse tilbud, som regeringen har udarbejdet, er så blevet taget til indtægt for en tilslutning til denne plan. Hvis det er den måde, man generelt får sin tilslutning på - og det er det jo - så ligger der altså ikke så meget i den, så kan man ikke regne så meget med de udtalelser, der kommer. Det er en ynkelig affære at se, hvordan man først fra socialdemokratiets side kommer her og udarbejder så kraftige angreb på lønarbejderklassen, så kraftige angreb, der griber ind i lønsystemer, griber ind i reallønnen, som vi ikke har set det før, og så står ynkeligt og appellerer til de borgerlige: vil I dog ikke tage imod det? Vil I dog ikke gerne? For senere at harcelere over, at de ikke vil gøre det, harcelere over deres vrangvillighed.

Samtidig kommer hr. Kaj Poulsen og siger, at han forstår godt, når Georg Poulsen fra Metalarbejderforbundet siger, at nu skal man til at smage liberalismen fra de borgerliges side. Det forstår man godt og er på det nærmeste ved at støtte, at nu skal der iværksættes lønkampe for at få de borgerlige til at mærke, hvad det er, de ikke har sagt ja til.

[Tyroll]

Det virker ikke særlig troværdigt, hr. Kaj Poulsen. Først foretager regeringen et udspil, der betyder et af de største indgreb over for lønarbejderne, man længe har set, over for deres lønkamp, over for de faglige aktiviteter. Dernæst begynder man at snakke om, at nu skal der føres lønkamp. Godt nok sagde hr. Kaj Poulsen noget om, at han ville opfordre til, at man var moderate og at man tog det roligt osv. Men trods alt skulle der ligge lidt trussel i, at der kunne blive mulighed for, at der skulle føres en lønkamp.

Jeg har også godt set, at hr. Georg Poulsen har været ude med, at nu skal det bevægelige lønsystem lige pludselig til at være bevægeligt. Hvorfor skal det det? Ja, det skal det simpelt hen, fordi man ikke har fået den overskudsdeling, som man gerne ville have, fordi man ikke har fået sin centrale fond. Det udtrykker vel mere tydeligt end noget som helst andet, hvad resultatet vil blive af, at man får sådan en overskudsdeling, og at man får en central fond, nemlig løntilbageholdenhed, løntryk simpelt hen. Hvad får man til gengæld? Ja, man får den mulighed, at Thomas Nielsen og nogle enkelte flere får lejlighed til at sidde og lege matador til gengæld. Det er det, der er udspillet og konsekvenserne af det, der er lagt frem her.

Jeg må sige, at det virker immervæk meget utroværdigt, når hr. Kaj Poulsen stiller sig op og siger, at nu skal der altså føres lønkamp, og samtidig siger, at med det, der bliver lavet her, er man klar over, at senere må der gribes hårdt ind over for de problemer, der vil komme på baggrund af, at man altså ikke har fået sin kriseløsning igennem her. Betydelige stramminger. I hvilken form? Der har været tale om afgifter. Vil det sige, at de lønstigninger, som hr. Georg Poulsen i Metalarbejderforbundet eventuelt vil bidrage til kommer igennem – idet han undtagelsesvis vil lade være med at stå i vejen for lønaktiviteterne rundt omkring på arbejdspladserne – at de resultater vil man så senere fra socialdemokratiets side angribe og sørge for at få kradset ind igen igennem afgifter? Hvilke afgifter, og hvor omfattende vil de indgreb blive, som man vil lægge op til?

Det lyder aldeles ikke troværdigt. Jeg tror også, man vil sande fra socialdemokratiets side, at socialdemokratiets troværdighed begynder at forsvinde som dug for solen, når man bliver klar over, hvad det egentlig er for

noget, man går og strikker sammen fra socialdemokratiets side her.

Der kunne være anledning til at sige betydelig mere om dette lovforslag, men jeg skal også her gemme noget af krudtet til tredje behandling på fredag.

Det er så tit, vi ser, at man har lyst til at komme med den slags udtalelser fra socialdemokratiet. Der kunne være anledning til at lykønske med, at de to største arbejderpartier har fundet sammen i de ændringsforslag, der er stillet til dette lovforslag. Der kan man se, hvad det er for en alliance der skal opbygges. Når det ikke går med nogen af de borgerlige partier, er det nødvendigt med en alliance for at fremstille ændringsforslag til dette lovforslag, og dér kan man se, hvem man er ved at komme ind i et samarbejde med. Jeg siger til lykke med det samarbejde mellem de to største arbejderpartier her i folkettingen.

Med hensyn til de enkelte ændringsforslag, der er stillet her, har vi ikke villet være med til at stille dem, fordi vi faktisk ikke har haft megen lyst til at have noget som helst med dette lovforslag at gøre, men vi kan selvfølgelig stemme for, at indgrebet bliver begrænset, at de angreb, som ville være meget vidtgående på det bevægelige lønsystem og for den sags skyld også på normallønssystemet, bliver trukket tilbage, og at nogle af de alvorligste kriminaliseringstrusler dermed også bliver trukket tilbage. Vi kan selvfølgelig stemme for disse ændringsforslag, som er fremsat af regeringen selv, efter at man altså er blevet fornærmet over, at de borgerlige ikke ville tage imod disse tilbud.

Samtidig vil vi selvfølgelig også stemme imod det, som socialdemokratiet selv har lagt op til igennem det oprindelige lovforslag, nemlig det sanktionssystem, som de borgerlige partier godt kunne tænke sig gennemført. Vi har tidligere omtalt, hvordan der her er tale om, at socialdemokratiet har lagt op til, at det er snublende nær, at den kriminalisering vil blive gennemført, som vi altså igen ser de borgerlige lægge forslag frem om, og som man altså kunne tænke sig opretholdt sammen med de paragraffer, som socialdemokratiet nu er med til at foreslå skal fjernes. Vi vil selvfølgelig stemme imod ændringsforslag fra de borgerlige partier om et sådant sanktionssystem.

[Tyrol]

Det ændringsforslag, der er stillet af fremskridtspartiet vedrørende devalueringens problemer, vil vi fra VS' side stemme for. Vi synes, det er rimeligt at give en sådan kompensation for den devaluering, der her er gennemført, og som angriber reallønnen for lønarbejderne. Vi mener selvfølgelig, at der i udvidet omfang burde have været givet en eller anden form for kompensation for disse angreb, og vi mener også, at de angreb ikke burde være foretaget. Det er et angreb på arbejdernes realløn, som man her gennemfører. Her kan vi ikke følge SF i de argumenter, som man har haft fremme om, at det er overenskomststof – kun for så vidt at vi selvfølgelig mener, at der skal stilles lønkrav om kompensation for de byrder, man er blevet påført igennem den devaluering, der er gennemført. Vi vil altså stemme for fremskridtspartiets ændringsforslag.

Partielig skal jeg sige om det ændringsforslag, som retsforbundet har stillet, at det er et forslag, som ligner noget af det, vi har set før fra retsforbundet. Det er et forslag om, at nu skal nogle af de elendigheder, som man finder på at lave herinde i dette hus, bringes til afstemning i kompetente forsamlinger eller ved urafstemninger for at få dem prøvet dér. Der ligger det i det, at de forskellige lovbestemmelser ikke kan træde i kraft, før man har tiltrådt dem gennem en sådan afstemning eller igennem en kompetent forsamling.

Vi finder ikke, at de ting, der kommer her fra folketinget, skal legitimeres igennem den slags aktiviteter, altså at det er folketinget, der skal lægge op til, hvad der skal stemmes om ude omkring på arbejdspladserne, ligesom vi også vender os imod de aktiviteter, der udfoldes af forligsinstitutionen. I klar konsekvens heraf skal vi afvise de ændringsforslag, som retsforbundet her har stillet. Vi ønsker ikke at medvirke til dem.

Jeg skal ellers vende tilbage til dette lovforslag ved tredjebehandlingen og gå lidt mere ind i de dele af forslaget, der er tilbage, efter at man har fået stemt nogle af de værre ting ned.

Poul H. Møller (KrF):

Efter forhenværende finansminister Heinesens orientering i TV om vort lands meget alvorlige økonomiske situation var det ventet, at regeringen herefter ville fremkomme

med nogle virkelig effektive forslag, der kunne sanere Danmarks økonomi og vende skuden bort fra den hidtidige kurs, der åbenbart gennem flere år har ført os stadig nærmere afgrunden eller katastrofen, hvad man nu vil kalde det for.

De midlertidige stoplove gav indtryk af, at regeringen nu omsider virkelig ville gribe ind med de drastiske midler, som nu engang er nødvendige i så alvorlig en situation. Og så kom altså denne pakke, helhedsløsningen, som desværre viste sig kun at være et halvhjertet forsøg på at rette skuden op. Helhedsløsningen var kun halvhjertet og slet ikke tilstrækkelig i sin konsekvens, selv om den dog var et skridt i den rigtige retning.

Men værst af alt dette var, at der i pakken var indeholdt nogle tidsler, der absolut intet havde med det øvrige indhold at gøre, idet disse to fondslove, som var med, ikke havde nogen virkning, hvad angår underskuddet på betalingsbalancen, ikke kunne sætte flere arbejdsledige i gang, snarere tværtimod, og heller ikke bidrog til nedsættelsen af vor enorme gæld til udlandet. Ja men hvad skulle det så være godt for? Jo, det hed sig, at ØD-forslaget skulle være en kompensation for lønmodtagernes forventede nedgang i realindkomsten det næste par år. Det var altså svært at se ideen heri, også for de fleste af lønmodtagerne, der måtte konstatere, at disse fonde var så solidariske, at ingen enkelt i hvert fald havde udsigt til at få anden glæde af dem end altså dette at være en solidarisk del af en helhed.

Det er efterhånden ingen hemmelighed, hvem der stod bag disse to forslag, og hvem det var, der skulle have kompensation for at gå med til den øvrige lovpakke. Jeg synes simpelt hen, at dette har været et forsøg på en kynisk udnyttelse af den alvorlige krise, Danmark er inde i, når man vil benytte sådanne midler som en løftestang til at kunne blive finansfyrste og kunne komme til at dirigere store dele af dansk erhvervsliv.

Desværre følte regeringen en sådan binding til Rosenørns Allé, at den ikke turde fravige et formentlig givet løfte om, at samtlige lovforslag var en helhed, hvori intet kunne udtages.

Dermed var hele oplægget forkludret fra starten. Statsministeren havde set ud fra den modtagelse, de foreløbige lovforslag havde fået, at der i folketinget fandtes ansvarlige

[Poul H. Møller]

partier, som ville medvirke til de ubehagelige indgreb, som var en bydende nødvendighed for vort land, og samtidig kunne det ikke komme bag på regeringen, at disse fondsfor-slag ikke havde nogen jordisk chance for at blive vedtaget her i tinget, men at der tværtimod stod et solidt, ja, et massivt flertal imod dem. Synd, ja meningsløst, at noget sådant skulle få lov at ødelægge eller forsinke tingets arbejde med at sanere dansk økonomi.

Nu, da dette ØD-forslag har måttet trækkes, skal der på ny betales en pris herfor. Vi har fået et svækket, ja, et forkølet, et udvandet forslag, hvis konsekvens man nok kan have grund til at ængstes for. Man behøver ikke være nationaløkonom eller vismand for at forudse, hvad der sker efter 1. januar 1980, når lønglidningen påbegyndes. De fleste vil nok være klar over, at der kun vil gå nogle få måneder, før nye alvorlige indgreb må til fra regeringsmagtens side, og lønmodtagerne skal nok vide i den mellemliggende tid at gøre sig til gode for at sikre sig inden den tid. Man må forudse en eksplosionsagtig lønhamstring med det usvigelig sikre resultat, at vor konkurrenceevne over for udlandet bliver yderligere svækket, og at vore eksporterhverv får endnu sværere betingelser at arbejde under med deraf flydende større arbejds-løshed. Alt dette er jo direkte imod hensigten med denne helhedsløsning.

Det er denne onde cirkel, vi stadig ikke kan frigøre os for. Ulykkeligt er det for os alle, for landet og også for dem, der tror, at de nu straks til nytår henter sig en god økonomisk gevinst, for en sådan skal hurtigt blive spist op af nye skatter, nye afgifter, momsforhøjelser, og hvilken modgift der nu bliver nødvendig inden mange måneder.

Er nu dette et for mørkt billede, jeg har tegnet af vort lands fremtid? Det tror jeg ikke. Hr. Heinesens ord om vor kurs mod afgrunden er stadig lige aktuelle. For denne tynde kop te, der her serveres, vil ikke formå at ændre skudens retning, højst måske ned-sætte farten med en enkel knob eller to.

Kristeligt folkeparti har hele tiden sagt, at vi som et ansvarligt parti ønsker at medvirke til en bedring af vort lands økonomi og beskæftigelse, og dette står vi stadig ved. Men af de af mig her nævnte grunde kan vi ikke i dag stemme for de af arbejdsministeren stillede ændringsforslag, som jo i den grad svækker det oprindelige lovforslag. Ej heller

kan vi støtte de øvrige ændringsforslag med undtagelse af ændringsforslag nr. 8, stillet af venstre og konservative, vedrørende sanktioner ved overtrædelse af loven. Men dette ændringsforslag får naturligvis ingen mening, hvis arbejdsministerens ændringsforslag vedtages her i dag.

Vi vil i kristeligt folkeparti nøje overveje vor stilling til det endelige lovforslag og gøre den bekendt ved tredje behandling.

Mølgaard (DR):

De indgreb, regeringen først lagde op til, foreslås nu igennem en række ændringsfor-slag – primært fra regeringen selv med en vis tilslutning andetsteds fra – mildnet noget. Disse ændringsforslag, ja, alle mildnelserfor-slagene, kan retsforbundet støtte. Vi må derimod afvise de konservative partiers forsøg på at etablere bødesystemer. Det røber en kolossal ringe forståelse for vort politis, ja, hele retsapparatets i forvejen voldsomme arbejds-pres. Mottoet: »Mere politi på gaden« svinder væk som dug for solen til fordel for et nyt borgerligt slagord: »Politik på arbejds-pladserne«. Ja men hvad er det dog for en topmål korporativ indstilling, der ligger bag? Retsforbundet afviser at støtte sådanne tendenser.

Jeg skal ikke tilbageholde en betydelig skuffelse over indstillingen, ikke mindst hos SF og VS, over for retsforbundets forslag om at give arbejdspladserne så megen råderet over egne anliggender som overhovedet muligt i den situation, vi står i. Vi har et lovindgreb gældende og et forslag til et endnu skrapere lovindgreb lagt på bordet her, hvor retsforbundet siger: lad arbejdspladserne tage stilling, lad urafstemningsinstitutionerne eller de kompetente forsamlinger – de, der har bemyndigelsen til at indgå overenskomster – tage stilling til det, der her er tale om. Siger de ja fra begge sider, er det godt, så lad det træde i kraft, så har det dog en legitimitet i kraft af, at det er prøvet af dem, der har en kompetence til at beslutte på disse områder. Afvises det fra den side, skal man holde fingrene væk og lade være med at foretage disse indgreb.

Jeg forstår, at man fra SFs og fra venstre-socialisternes side er ængstelige for, at arbejdspladserne måske skulle gå hen og sige ja til dette, og af den grund afviser man tan-

[Mølgaard]

ken om, at de skulle have denne ret til eventuelt at sige ja på dette område. Jeg må sige, at for retsforbundets vedkommende er vi neutrale over for, om der siges ja eller nej, men afgjort er det, at man burde respektere arbejdspladsernes og de kompetente forsamlingers ret til at bestemme over de anliggender, som er deres helt naturlige ret.

Jeg synes, VS' og SFs respekt for arbejdspladsernes selvbestemmelsesret, for arbejdsmarkedets selvbestemmelsesret på det grundlag kan være på et meget lille sted. Jeg synes i det hele, at det er afslørende for den reelle mangel på demokratisk indstilling i de to partier.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg beklager meget, at jeg skal forlænge debatten, men det var dog en uhyrlig påstand at komme og sige, at fordi vi går imod ændringsforslag her fra retsforbundet, betyder det, at vi ikke synes, at arbejderne skal have magt over egen situation. Naturligvis synes vi det, og derfor synes vi, man skal lade være med at lovgive herindefra. Når man har indgået nogle kollektive overenskomster, så skal de have lov at køre. Så skal vi ikke lovgive og så sende det ud bagefter til urafstemning. Det er utidig indblanding herindefra.

(Kort bemærkning).

Mølgaard (DR):

Fru Lilli Gyldenkilde ved, at retsforbundet nærer nøjagtig samme indstilling som SF på dette punkt. Selvfølgelig er det rigtigt, at parterne selv burde have lov til at forhandle sig frem til noget. Men når man ikke kan få det, så er vi i den situation, hvor vi dog må vælge os det næstbedste her og nu ud fra en praktisk, pragmatisk indstilling til tingenes tilstand, fremfor at vi går hen og venter på det tusindårsrige, som i hvert fald ligger 4 år fremme i tiden i øjeblikket. Det er her og nu-politik.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Jeg skal ikke blande mig i det interessante slagsmål, som jeg kan se fortsætter mellem fru Lilli Gyldenkilde og hr. Mølgaard, kun erindre historisk interesserede personer om,

at det ikke er retsforbundet eller hr. Mølgaard, der har paterniteten til det af retsforbundet stillede ændringsforslag. Det stammer fra socialistisk folkeparti, som stillede et enslydende ændringsforslag i forbindelse med overenskomstloven i 1975. Det er interessant for os andre at følge den diskussion, der har været om dette punkt.

Må jeg i øvrigt i anledning af hr. Kaj Poulsens indlæg sige, at jeg tror, at hr. Kaj Poulsen har ret, når han siger, at det har efterladt et forstemmende indtryk af bitterhed i brede lønmodtagerkredse at se, hvordan det tilbud, man fra lønmodtagernes organisationer har givet det danske samfund om at rette situationen op, rent faktisk er blevet modtaget. Aftalestoppet på arbejdsmarkedet er af Dansk Arbejdsgiverforenings formand blevet kaldt et rent blålys. Det er ganske vist interessant at notere sig, at når det så bliver taget ud, blålyset, får man at vide, at nu er løsningen helt værdiløs. Man forstår, at kun løsninger med blålys har værdi, ikke løsninger uden blålys.

Udtryk som »blålys«, udtryk som »det mest socialistiske forslag, man endnu har set«, udtryk som, at det, den samlede pakke repræsenterer, er udtryk for en »pampermentalitet«, og andre ting, der er blevet sagt, kan ikke andet end efterlade et indtryk af, at man håner lønmodtagernes interesse i at være med til at rette situationen op.

Jeg hørte en af ordførerne sige, at dette lovforslag kun var en tynd kop te, altså forslaget, som det nu fremtræder, om inddragelse af 3½ dyrtidsportion. 3 dyrtidsportioner, der udløses nu til 1. marts, og en halv dyrtidsportion af de gamle, der udløses til september, hvor lønmodtagerne giver afkald på at få del i den normale indregning i pristallet, som kursjusteringen ville skabe. Det blev kaldt en tynd kop te, selv om enhver ved, at et afkald på 3½ dyrtidsportion betyder 14 mia kr. i mindre udgifter – 7 mia kr. på årsbasis for at være helt nøjagtig – for arbejdsgiverne i den resterende overenskomstperiode. Det kalder man en tynd kop te. Men når landbruget skal betale 250 mill. kr. tilbage af en bruttogevinst på 2 mia kr., så kaldes det et uhørt overgreb i forhold til landbrugserhvervet.

Det er den slags indlæg, det er den slags udtryk, som har været med til at skabe den bitterhed, der nu føles i mange lønmodtager-

[Arbejdsministeren]

organisationer. Man kunne på den baggrund fristes til at sige: o.k., så lad disse organisationer og disse partier selv klare problemerne. Lad dem så undvære dette tilbud fra lønmodtagernes side. Lad os så trække regeringens lovforslag helt af bordet. Men det kan man ikke gøre, fordi enhver ved, at så vil det være umuligt at rette situationen op samfundseconomisk i det danske samfund.

De partier, der i et rent partitaktisk spil indtil tredje behandling skal overveje det alvorlige samfundsperspektiv, der tegner sig, hvis man også siger nej til det forslag, der ligger på nuværende tidspunkt, tror jeg ikke skal regne med, at tilbud af denne art, som er fremsat fra lønmodtagernes side i tilslutning til den helhedsløsning, regeringen har lagt frem, er tilbud, der ofte vil komme tilbage, tilbud, man kan sige nej til den ene dag og forvente vil fremkomme den næste dag. Jeg tror, denne tankegang er forkert, jeg tror, den er forfæjlet, jeg tror, det hviler på et bristende kendskab til, hvordan mange lønmodtagere opfatter situationen.

Mange ordførere har udtrykt, at det ændringsforslag, som regeringen har stillet, ikke styrker løsningen, men tværtimod svækker løsningen, og det kan måske overraske, at regeringen siger, at vi er enige med disse ordførere. Det er en svagere løsning end den, vi havde ønsket gennemført, både på det korte sigt, og også i det længere perspektiv, nemlig for at skabe tilslutning og forudsætning for en flerårig politik på det danske arbejdsmarked.

Man har sagt, at det kun var på grund af enkeltpersoners drømme om at spille finansmatadorer i form af særprægede fondsdannelser, at man nu, da man ikke kan få det gennemført i folketinget, i surhed reagerer ved at udtage aftalestoppet af lønforslaget. Efter min opfattelse er det også en forkert tankegang. Efter min opfattelse er det en klar

....

Formanden:

Der er lidt for meget uro. Jeg tror godt, medlemmerne kan sætte sig ned. Det varer nok lidt, inden vi kommer til afstemning.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Jeg tror, det er en kendsgerning, at man må tage hensyn til perspektivet i retning af,

at man ikke bare kan være med til at bære byrderne, men at man også må have indflydelse på fordelingen i samfundet, på styringen i samfundet. Dette perspektiv er et meget væsentligt perspektiv at forstå, hvis man skal opfatte den helhed, som lønmodtagernes organisationer har lagt afgørende vægt på blev tilvejebragt. Jeg er derfor enig med hr. Kaj Poulsen i at udtrykke forståelse for den bitterhed, der findes hos mange lønmodtagere i dag.

Jeg skal ud over disse principielle bemærkninger til de mange indlæg, der har været ikke mindst fra de borgerlige ordføreres side, kun gøre enkelte bemærkninger om ændringsforslagene.

Jeg forstod på hr. Enggaard, at venstres ændringsforslag først og fremmest var fremsat for at vise, hvordan venstre og det konservative folkeparti ønskede det endelige lovforslag skulle fremtræde, hvis de havde haft indflydelse på det. Det er selvfølgelig en prisværdig bestræbelse, men det bliver jo en noget akademisk diskussion, hvis – som det tegner sig – regeringens ændringsforslag om at udtage aftalestoppet af løsningen bliver vedtaget.

Jeg skal sige i anledning af fru Grethe Fenger Møllers meget kritiske indlæg, at vi også beklager, at det har været nødvendigt at stille dette ændringsforslag. Men når fru Grethe Fenger Møller fremfører det synspunkt, at indkomspolitikken som politik bærer frugten i sig selv, er det nok ikke overraskende, at ganske mange lønmodtagere vil rejse det modspørgsmål: ja men hvem er det, der skal eje den frugt, som den indkomspolitik skaber? Er der ikke et perspektiv i, at hvis man er med til at skabe værdierne i samfundet, så får man også en ejendomsret til de værdier, der nu skabes?

Flere ordførere har udtrykt sig på den måde, at man nu kommer til at halte videre. Jeg mener, at det lovforslag, der ligger der, er et ganske stærkt forslag, et markant forslag, som klart trækker i den rigtige retning, men det er indlysende, at vi havde ønsket, at man kunne tage et yderligere skridt, og ansvaret for, at man ikke kan tage dette yderligere skridt, må klart placeres på de partier, som ikke vil være med til at diskutere de privilegier, som bedrebemidlede mennesker har i det danske samfund.

[Arbejdsministeren]

Til hr. Lawaetz kun en enkelt bemærkning. Jeg forstår, at fremskridtspartiet nu går ind for den automatiske dyrtidsregulering. Det er en interessant oplysning, idet man i tidligere situationer ikke er gået ind for den automatiske dyrtidsregulering. Jeg skal her henvise til ændringsforslaget, som hr. Glistrup, der nu ryster på hovedet, stillede i forbindelse med løsningen i 1975, hvor man fremsatte hele venstres helhedsplan i ændringsforslag til overenskomstloven, som jo også indebar en suspension af den automatiske dyrtidsregulering.

Jeg tror, jeg har svaret fru Lilli Gyldenkilde. Jeg tror, vi får en debat om selve lovforslaget ved tredjebehandlingen.

Jeg kan sige til hr. Bolvig, at jeg er meget enig i mange af de betragtninger, hr. Bolvig har gjort. Vi er blot uenige om, hvor ansvaret skal placeres.

Jeg forstod, at fru Mimi Jakobsen havde lidt mere forståelse for, at der dog stadig var betydelig styrke i det lovforslag, der forelå, og det takker jeg for, selv om jeg synes, at fru Mimi Jakobsens forsvar for Dansk Arbejdsgiverforening og de store erhvervsorganisationer lød mindre overbevisende.

Jeg har ingen bemærkninger til hr. Tyroll ud over at tilbagevise den polemiske bemærkning om, at det ændringsforslag, jeg har stillet, og som støttes af fremskridtspartiet, er udtryk for, at de to største arbejderpartier – man mærkede ligefrem ironien – altså fremskridtspartiet og socialdemokratiet, nu har fundet hinanden i et samarbejde. Jeg tror, det er at drage for vide konklusioner af fremskridtspartiets støtte til dette ændringsforslag. Det er interessant, at venstresocialisterne og socialistisk folkeparti også agter at stemme for dette ændringsforslag. Det vil altså sige, at hvis hr. Tyroll stadig mener, at fremskridtspartiet er et arbejderparti, så er samtlige arbejderpartier, hvis hr. Tyroll betragter sit eget parti som et arbejderparti, samlet omkring dette ændringsforslag.

Jeg skal sige til hr. Poul H. Møller, der talte om bindinger til lønmodtagerorganisationerne, at det har været interessant at iagttage under behandlingen af landbrugsforslaget her i folketinget, hvordan organisationer uden for dette ting har øvet en fantastisk indflydelse, ikke bare på hr. Poul H. Møllers parti, men på samtlige borgerlige politiske partier i folketinget. Gennem udenomsparla-

mentariske aktioner og gennem hele det traditionelle apparat har de påvirket de borgerlige partier sådan, at det næsten har været umuligt for regeringen at føre forhandlinger med disse partier på grund af deres bindinger til organisationerne uden for folketinget inden for landbrugets område.

Jeg skal slutte med at sige, at regeringen erkender, at det udspil på lønområdet, der fremkommer, hvis vore ændringsforslag vedtages, ikke efter regeringens bedømmelse er et tilstrækkeligt forslag – vi havde gerne gået videre – men at de forudsætninger, der var for at gå videre, er fjernet af de partier, der ikke ønsker at tage fat på de grundlæggende strukturproblemer i det danske samfund. Derfor er det det eneste mulige skridt i den nuværende situation.

Men jeg må samtidig sige, at det efter regeringens opfattelse vil være helt uansvarligt at lade disse dyrtidsportioner komme til udbetaling i foråret 1980, at det ville være helt uansvarligt at lade den kursjustering, som nu er gennemført, slå fuldt ud igennem på pristallet. Det ville efter et folketingsvalg blive endnu vanskeligere, endnu mere problematisk at rette den økonomiske situation op, og derfor vil jeg meget stærkt anbefale, at man også tager disse alvorlige perspektiver med ind i sine betragtninger, inden man tager sin beslutning ved tredje behandling.

Formanden:

Jeg hverken skal eller kan begrænse taletiden for ministre eller medlemmer, der holder sig inden for taletiden, men man har jo ikke pligt til at bruge sin taletid, og der bliver en tredje behandling, hvor der bliver mulighed for de mere generelle betragtninger.

Enggaard (V):

I anledning af de ganske stærke politiske betragtninger, der kom fra arbejdsministeren og også fra hr. Kaj Poulsens side, vil jeg gerne sige, at de bebrejdelser, man defra retter mod de borgerlige partier, for at man ikke har råbt hurra i forbindelse med den samlede pakkes fremlæggelse i folketinget, bør man overveje en gang mere.

Sandheden er jo, at arbejdsministeren og regeringen kan vende fortrydelsen over, at ikke alt er gået så glat, som man gerne havde ønsket det, mod regeringen selv og mod soci-

[Enggaard]

aldemokratiet. Man pakkede sin pakke sammen, sådan at den var skrædersyet til at vinde størst gehør i den venstre side af salen. Man ønskede ikke at drøfte den kommende tids politik efter folketingsvalget, men man havde meget travlt med at få dannet en regering og komme i gang selv. Man ville selv, man kunne selv – og vi har set resultatet. Når man møder en holdning fra betydelige dele i folketinget, som er kritisk over for den politiske drejning, man gerne vil give det danske samfund sammen med en sådan kriseløsning, så skal man rette bebrejdelserne mod sig selv, mod fremgangsmåden og mod det udseende, pakken har fået.

Grethe Fenger Møller (KF):

Arbejdsministeren kom som sædvanlig med en række polemiske bemærkninger, men arbejdsministeren svarede ikke på det, der er sagens kerne, nemlig: hvordan kan det være rigtigt, at regeringen for 14 dage siden sagde, at det afgørende var, at nu skulle lønglidingen væk? Hvordan kan det være, at regeringen for 14 dage siden mente, at det var afgørende nødvendigt, at vi skulle begrænse lønudviklingen til 7 pct., og nu mener man godt, man kan have lønudvikling på 9 pct.? Det bliver i hvert fald mere. Hvad er det for nogle økonomiske betragtninger, der har spillet ind og har bevirket, at man har ændret holdning?

Arbejdsministeren brugte meget af sin talletid til at tale om, at der var kommet et tilbud fra lønmodtagerne. Ja men hvorfor gør arbejdsministeren det? Er arbejdsministeren da ikke klar over, at det er folketinget og folketinget alene, der vedtager love i dette land, og at det afgørende er, hvad der er flertal for i dette ting, og ikke, hvilke tilbud der kommer fra anden side?

Arbejdsministeren henviste til, at jeg havde sagt i min ordførertale, at indkomstpoltikken bærer frugten i sig selv, og kom ind på: hvem skal så eje frugten? Ja, det kan man godt diskutere, og det er en diskussion, som socialdemokratiet gerne vil have nu. Jeg synes, det er afgørende, at man bruger denne frugt, hvis der er en frugt, til at skabe flere arbejdspladser. Men socialdemokratiet vil bruge den økonomiske krise til samtidig at starte en intellektuel, teoretisk studiekreds om, at nu skal vi have indført ØD, som der

hverken er flertal i folketinget eller i befolkningen for.

Det, det drejer sig om nu, er ikke at starte en eller anden form for studiekreds eller føre sine ideologiske forslag frem. Det, det drejer sig om nu, er at skabe flere arbejdspladser, det drejer sig om at få løst vore betalingsbalanceproblemer, det drejer sig ikke om at komme med et reduceret forslag her, som bare skaber større arbejdsløshed.

Hr. Bolvig kunne ikke forstå, hvordan det kunne være, at det konservative folkeparti havde været skeptisk over for lovforslag nr. L 60 under førstebehandlingen og nu talte pænt om det. Vi er ikke gået imod lovforslag nr. L 60. Vi har sagt, at vi var betænkelige ved lovforslag nr. L 60, fordi vi ikke var sikre på, at vi kunne bremse lønudviklingen på tilstrækkelig måde. Men lovforslag nr. L 60 var i hvert fald i sin oprindelige form væsentlig bedre end det reducerede forslag, vi har fået nu, og derfor kan vi ikke medvirke til det ændringsforslag, arbejdsministeren har stillet.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg skal heller ikke denne gang gøre meget for at forhale debatten, men der er to ting, der kalder mig herop. Det ene var, at ministeren ikke agtede at blande sig i diskussionen mellem hr. Mølgaard og mig, og så gjorde han det alligevel. Arbejdsministeren siger, at SF i sin tid selv har stillet forslag om, at det skulle sendes ud til urafstemning. Jeg må sige, der var tale om to helt forskellige situationer. Dengang var der tale om, at overenskomstforhandlingerne var brudt sammen, og at der var lavet et mæglingforslag. Da var det, SF sagde: lad os så i det mindste få det sendt ud. Her er der tale om, at man overenskomstindgriber for tredje gang ved lov, og så kommer der et forslag om, at det skal sendes ud til urafstemning. Det synes vi ikke vi kan støtte.

Når arbejdsministeren kommer herop og siger, at nu kom vi så med noget af det mest socialistiske, der er set i dette folketing, så må jeg sige, at dér kan socialdemokratiet da kun blive enig med de borgerlige partier, for de har nemlig talt om, at her var tale om ren og skær socialisme, hvilket der naturligvis ikke har været tale om. Jeg må sige til arbejdsministeren: SF får I aldrig til at hoppe

[Lilli Gyldenkilde]

på den limpind, at arbejderne ved at holde tilbage med 12 mia kr. skal spises af med et forslag til 800 mill. kr., som der end ikke er et flertal for herinde.

Poul H. Møller (KrF):

Det er rigtigt, hr. arbejdsminister, at jeg kaldte dette svækkede lovforslag, vi nu skal tage stilling til, for en tynd kop te. Arbejdsministeren erkendte selv, at det var et svækket forslag. Det kan godt være, når vi når nogle måneder ind i det nye år, 1980, hvor vi måske har set en lønhamstring, som man så skal forsøge at dæmme op for, at man vil erkende, at mit udtryk var nok så præcist.

Det er rigtigt, at jeg har talt om en binding til en organisation, det vil sige, det har jeg ikke, for jeg har talt om en binding til en organisations topmand, som ganske klart har været inde i billedet. Ingen er i tvivl om, hvad hans hensigter har været, hvad hans krav har været i relation til dette lovforslag.

Med hensyn til foranstaltningerne vedrørende dyrtidsreguleringen, disse dyrtidsportioner, som bliver tilbageholdt, er det rigtigt – det sagde jeg også i mit indlæg vedrørende reguleringspristallet – at det ændrede reguleringspristal er et skridt i den rigtige retning, men det var jo ikke nær tilstrækkeligt, man må også have det andet med.

Landbruget, som har demonstreret herude, er en anden organisation, det er rigtigt. Vi ved ud fra vort arbejde, at en meget stor del af landbruget befinder sig i en særdeles alvorlig økonomisk situation for øjeblikket. Derfor vil det være katastrofalt, om man skulle pålægge det nye byrder igennem denne promillelov. Derfor gik kristeligt folkeparti også imod det.

Jeg tror desværre, at jeg får ret i, at denne svækkelse af dette lovforslag, der nu ser ud til at skulle gå igennem, er en tynd kop te, og det vil få ganske alvorlige konsekvenser for den længslidning, som nu utvivlsomt vil finde sted i de kommende måneder.

Glistrup (FP):

Arbejdsministeren beløj fremskridtspartiet, da han omtalte vor holdning til dyrtidsreguleringen. Det eneste argument, han kunne finde, var en vrangfortolkning af den betænkning af 10. marts 1975, der som underskrift bærer: »Auken (S) udvalgsformand«.

Hvis denne udvalgsformand havde sat sig ind i den pågældende betænkning, ville han have set, at fremskridtspartiets forslag var knyttet til massive skatenedsættelser med en forhøjelse af den skattefrie bundgrænse, og at det var på det grundlag, forslaget blev fremsat. Han vil erindre, at i marts 1975 var den parlamentariske situation sådan, at man måtte forudse; at den nye regering ville føre landet ud i en massiv arbejdsløshed, ville føre landet ud i et fuldstændig bundløst betalingsbalanceunderskud. Derfor måtte vi se at nå det mulige. Vore forudsigelser ved behandlingen i marts 1975 har fuldstændig vist sig at holde stik. Det har bestemt været i samtlige danskeres og ikke mindst de lavtlønnedes disfavør, at det er gået, som det er. Derfor kan arbejdsministeren ikke på vort forslag fra marts måned 1975 begrunde, at vi nogen sinde har været imod den automatiske dyrtidsregulering, som tværtimod bevirker, at medarbejderne får udbetalt deres penge i den mønt, som den også er udmålt i.

Det var chokerende at høre, at arbejdsministeren kunne sige, at det var et markant fremskridt, at man nu trak i den rigtige retning ved at inddrage et væld af dyrtidsportioner. Det får vi jo lejlighed til at diskutere nærmere på fredag, men det er absolut en udtalelse, der er grund til at anholde.

Derimod var der andre ting i arbejdsministerens indlæg, som meget klart fik afsløret, hvad der åbenbart er grundlaget for en fejl i regeringens helhedsplan. Arbejdsministeren sagde som en begrundelse i sit indlæg, at når landbruget haledede bruttofortjeneste hjem på 2 mia kr., så måtte man virkelig også for at få en afbalanceret helhed pålægge dem denne særgrundskyld. Jeg vil opfordre arbejdsministeren til her fra denne talerstol at oplyse, hvordan han er kommet frem til, at landbruget skulle få en gevinst på 2 mia kr. Når vi ser, hvor mange hundrede millioner kroner der kommer til at mangle i det tal, som regeringen har lagt til grund, og vi så modregner dem i den grundskyld, man er ved at opkræve, så kan vi faktisk få det forslag taget af bordet. Derfor tror jeg, at arbejdsministerens tale fik løst en af de andre hårdknuder, som dette ting er havnet i. Hvordan kommer arbejdsministeren til sine 2 mia kr.?

Arbejdsministeren (Svend Auken):

[Arbejdsministeren]

Det var selvfølgelig en fortaelse. Hr. Glistrup har ret, tallet er 1,2 mia kr.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 uden for betænkningen af Mølgaard (DR) og Ib Christensen (DR) om indsættelse af en ny paragraf forkastedes, idet 5 stemte for, 170 imod.

§ 1

forkastedes, idet 65 stemte for, 110 imod.

§§ 2 og 3

forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2 i betænkningen om, at §§ 1-3 udgår, var dermed vedtaget.

Ændringsforslag nr. 3 i betænkningen om indsættelse af en ny paragraf forkastedes, idet 30 stemte for, 145 imod.

Ændringsforslag nr. 4 var taget tilbage.

§ 4, ændringsforslag nr. 1 uden for betænkningen af arbejdsministeren, § 5, således ændret, ændringsforslag nr. 2 uden for betænkningen af arbejdsministeren og § 6, således ændret, vedtoges uden afstemning.

§ 7

forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 5 i betænkningen om, at § 7 udgår, var dermed vedtaget.

§ 8

forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 6 i betænkningen om, at § 8 udgår, var dermed vedtaget.

§§ 9 og 10

forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 7 i betænkningen om, at §§ 9 og 10 udgår, var dermed vedtaget.

Ændringsforslag nr. 8 i betænkningen om indsættelse af 2 nye paragraffer forkastedes, idet 49 stemte for, 126 imod.

Ændringsforslag nr. 2 uden for betænkningen af Mølgaard (DR) og Ib Christensen (DR) betragtedes

som bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 1 uden for betænkningen af Mølgaard (DR) og Ib Christensen (DR).

Ændringsforslag nr. 9 i betænkningen om en ny affattelse af §§ 11-13 og §§ 11-13 i den nye affattelse vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 1 i betænkningen angående titlen

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

17) Anden behandling af:

Forslag til lov om Lønmodtagernes Dyrtidsfond.

(Lovforslag nr. L 62. Fremsat 4/12 79. Første behandling 6/12 79. Betænkning 17/12 79).

Der var stillet 12 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der stillet 1 ændringsforslag af Mølgaard (DR) og Ib Christensen (DR) (se nedenfor).

Ændringsforslag

Af Mølgaard (DR) og Ib Christensen (DR):

Til § 4